

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost

(COM(2020) 408 final – 2020/0104 (COD))

i o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu

(COM(2020) 409 final – 2020/0103 (COD))

(2020/C 364/18)

Glavni izvjestitelj: **Dimitris DIMITRIADIS**

Zahtjev za savjetovanje:	Vijeće Europske unije, 10.6.2020. Europski parlament, 17.6.2020.
Pravni temelj:	članak 175. stavak 3. i članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za ekonomsku i monetarnu uniju te ekonomsku i socijalnu koheziju
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	16.7.2020.
Plenarno zasjedanje br.:	553
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	208/4/4

1. Zaključci i preporuke

- 1.1. EGSO pozdravlja predloženi Mehanizam za oporavak i otpornost (dalje u tekstu: „Mehanizam”) ⁽¹⁾.
- 1.2. Osim ekonomske dimenzije, prijedlogom Europske komisije u osnovi se također promiče produblјivanje i ujedinjenje europske obitelji budući da se njime jačaju solidarnost i suradnja među državama članicama.
- 1.3. Prijedlogom Europske komisije dokazuje se i to da Europska unija može – pod uvjetom da postoji odgovarajuća politička volja – djelotvorno odgovarati na velike krize, ponuditi ozbiljna i vjerodostojna rješenja te postići potrebne i realne kompromise, a time u konačnici znatno doprinijeti promicanju europskog ideala.
- 1.4. EGSO smatra da bi Mehanizam trebao poduprijeti tranziciju prema klimatskoj neutralnosti i digitalnom gospodarstvu koristeći se sredstvima instrumenta *Next Generation EU* ⁽²⁾ kako bi se ublažio društveno-ekonomski utjecaj tranzicije u najteže pogođenim regijama.
- 1.5. U svjetlu krize uzrokovane bolešću COVID-19, potreba za održivim, zelenim i digitalnim oporavkom postaje sve veća, jednako kao i potreba pružanja potpore najugroženijim regijama.

⁽¹⁾ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, COM(2020) 408 final, 28.5.2020.

⁽²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Proračun EU-a za provedbu europskog plana oporavka, COM(2020) 442 final.

1.6. EGSO je već jasno naveo da „podupire snažnu povezanost između Programa potpore reformama ⁽³⁾ i europskog semestra“ ⁽⁴⁾. Stoga bi se planovi koje dostavljaju države članice trebali baviti glavnim izazovima utvrđenima u europskom semestru i ti bi se planovi trebali uskladiti s načelima europskog zelenog plana i Digitalne agende.

1.7. Potrebna je brza i učinkovita koordinacija djelovanja između Europske komisije, Europskog parlamenta i Europskog vijeća kako bi se izbjegla kašnjenja koja bi mogla ugroziti postizanje ciljeva Mehanizma.

1.8. Od država članica zahtijeva se neposredan i cjelovit odgovor s obzirom na kratko razdoblje u kojem treba pripremiti i dovršiti razne projektne planove.

1.9. EGSO smatra da je važno da države članice usko surađuju s Europskom komisijom pri odobravanju, nadziranju i osiguravanju uspješnog dovršetka projektnih planova podnesenih u okviru Mehanizma.

1.10. U planovima bi trebala biti predviđena izravna financijska potpora malim i srednjim poduzećima.

1.11. EGSO smatra da je vrlo važno da sve najavljene mjere, a posebno one kojima se pruža financijska potpora, budu popraćene jasnim informacijama koje pogoduju poslovanju o tome koja se vrsta potpore pruža, kako MSP-ovi mogu djelotvorno pristupiti različitim postojećim financijskim instrumentima EU-a, kome se mogu obratiti na razini EU-a ako imaju pitanja, koja nacionalna tijela sudjeluju u usmjeravanju sredstava, kojim se nacionalnim akterima MSP-ovi mogu obratiti, koja je uloga nacionalnih banaka i koje su njihove obveze.

1.12. Podnošenje, odobravanje, nadgledanje i dovršavanje projekata moglo bi se ubrzati aktivnim uključivanjem savjetodavnih tvrtki iz privatnog sektora s globalnim iskustvom u relevantnim područjima.

1.13. EGSO još jednom naglašava potrebu za razmjenom najboljih praksi u EU-u i za ubrzanjem birokratskih postupaka u vezi s dodjelom i isplatom raspoloživih sredstava, pri čemu bi Europska komisija pružala potrebnu tehničku potporu ⁽⁵⁾.

1.14. Uloga i stavovi socijalnih partnera i organizacija civilnog društva trebali bi se uključiti u planove koje su dostavile države članice. EGSO je posebno pozvao na aktivniju ulogu organiziranog civilnog društva „...u pogledu postizanja sporazuma o sadržaju programa reformi između vizije Europske komisije i vizije država članica“ ⁽⁶⁾.

1.15. Instrument za tehničku potporu može djelovati kao djelotvorna dopuna paketima mjera koje je predložila Komisija u svrhu saniranja gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID-19.

2. Uvod i opće napomene

2.1. Cilj je predloženog Mehanizma promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije poboljšanjem otpornosti i sposobnosti prilagodbe država članica, ublažavanjem socijalnih i gospodarskih posljedica krize te podupiranjem zelene i digitalne tranzicije u cilju postizanja klimatski neutralne Europe do 2050., čime bi se pridonijelo obnovi potencijala rasta gospodarstava država članica nakon krize prouzročene bolešću COVID-19, potaknulo otvaranje radnih mjesta i promicao održivi rast.

2.2. Mehanizam će biti utemeljen na osiguravanju nepovratne financijske potpore i zajmova zemljama, posebno onima s nižim dohotkom po glavi stanovnika i visokom nezaposlenošću, kako bi se na odgovarajući način nosile s teškim gospodarskim učincima pandemije.

2.3. Zajmovi će služiti kao dopuna nepovratnoj potpori i imat će duga razdoblja dospijeca te povoljne kamatne stope koje Unija uživa.

⁽³⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi europske funkcije stabilizacije ulaganja, COM(2018) 387 final.

⁽⁴⁾ SL C 62, 15.2.2019., str. 121.

⁽⁵⁾ SL C 237, 6.7.2018., str. 53.

⁽⁶⁾ SL C 62, 15.2.2019., str. 121.

2.4. Pandemija bolesti COVID-19 svjetska je zdravstvena kriza koja definira naše doba i koja je do 12. lipnja 2020. odnijela više od 420 000 ljudskih života⁽⁷⁾. COVID-19 mnogo je više od zdravstvene krize: ta je bolest dovela do ogromnih društveno-ekonomskih posljedica u cijelom svijetu čije je razmjere još uvijek teško procijeniti. Prema najnovijem izvješću Svjetske banke o globalnom gospodarstvu *Global Economic Prospects* (Globalni gospodarski izgledi) (lipanj 2020.), šok prouzročen koronavirusom izazvat će najveću globalnu recesiju od Drugog svjetskog rata.

2.5. Očekuje se da će se svjetsko gospodarstvo 2020. smanjiti za 5,2 %, što je otprilike tri puta više od razmjera svjetske financijske krize iz razdoblja 2008. – 2009. Očekuje se da će među naprednim gospodarstvima stopa rasta realnog BDP-a 2020. godine biti - 6,1 % u SAD-u i - 9,1 % u europodručju. Kao što je izričito navedeno u izvješću⁽⁸⁾ Svjetske banke iz lipnja 2020.: „S obzirom na to da se očekuje da će ove godine više od 90 % EMDE-a [tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju] osjetiti smanjenje dohotka po glavi stanovnika, milijuni ljudi vjerojatno će ponovno postati siromašni”.

Gospodarske posljedice šoka prouzročenog bolešću COVID-19 su:⁽⁹⁾

1. porast neizvjesnosti, što dovodi do povećanja štednje iz predostrožnosti;
2. smanjenje potrošnje;
3. smanjenje interesa za ulaganja u produktivnost;
4. porast nezaposlenosti, čiji će jedan dio vjerojatno biti trajan;
5. pad obujma globalne trgovine i znatni prekidi u globalnim lancima opskrbe;
6. pad cijena robe (naročito cijene nafte), što tradicionalnim izvoznicima robe posebno otežava financiranje tekućeg računa;
7. naglo povećanje potrebnih premija za rizik zbog držanja rizične imovine.

2.6. Kao što je sada općepoznato, mjere koje mogu pomoći u rješavanju zdravstvene krize mogu pogoršati gospodarsku krizu i obrnuto. Poravnavanje krivulje pandemije neizbježno dovodi do strmije krivulje makroekonomske recesije i ugrožava sve lance opskrbe, uključujući i one ključne za opstanak ljudi (hrana i lijekovi). Ako utjecaj pandemije nastavi rasti, mogu uslijediti financijske krize, što će dovesti do kolapsa u kreditiranju, dulje globalne recesije i sporijeg oporavka. Kako se navodi u izvješću Svjetske banke *Global Economic Prospect* iz lipnja 2020., „[r]astuće razine duga učinile su globalni financijski sustav osjetljivijim na stres na financijskom tržištu”.

2.7. Stoga je potrebna hitna i opsežna financijska intervencija kako bi se umanjile gospodarske posljedice aktualne krize, a gospodarstva država članica učinila otpornijima i spremnijima za budućnost.

2.8. Gospodarski prioriteti trebali bi biti sljedeći:

1. važno je osigurati da radna snaga ostane zaposlena, čak i ako je u karanteni ili prisiljena ostati kod kuće;
2. vlade bi trebale usmjeravati financijsku potporu javnim i privatnim institucijama koje podržavaju ranjive skupine građana;
3. MSP-ove treba zaštititi od stečaja (potreba za novcem poreznih obveznika za podupiranje velikih nefinancijskih korporacija mnogo je manje očita);

⁽⁷⁾ <https://ourworldindata.org/grapher/total-deaths-covid-19>

⁽⁸⁾ Svjetska banka, *Global Economic Prospects*, lipanj 2020.

⁽⁹⁾ Koundouri, P., Radni dokument Atenskog sveučilišta za ekonomiju i poslovanje, 2020.

4. bit će potrebne politike za potporu financijskom sustavu jer se povećava količina neprihodonosnih kredita;

5. treba donijeti fiskalne pakete koji su usporedivi s gubitkom BDP-a povezanog s krizom.

2.9. Komisija sada predlaže uvođenje povećanog proračuna EU-a kako bi se nadoknadila neposredna gospodarska i socijalna šteta koju je izazvala pandemija bolesti COVID-19, ubrzao oporavak i pripremiło za bolju budućnost za sljedeće generacije. Kako bi oporavak bio održiv, ravnomjeran, uključiv i pravedan za sve države članice, Europska komisija predlaže stvaranje novog instrumenta za oporavak, *Next Generation EU*, ugrađenog u moćan, moderan i izmijenjeni dugoročni proračun EU-a. Glavni element instrumenta *Next Generation EU* jest Mehanizam za oporavak i otpornost ⁽¹⁰⁾.

3. Opća načela Mehanizma za oporavak i otpornost i Instrumenta za tehničku potporu

3.1. EGSO sa zadovoljstvom pozdravlja i podržava predloženi Mehanizam za oporavak i otpornost i Instrument za tehničku potporu čiji je cilj pružiti opsežnu financijsku potporu javnim ulaganjima i reformama, naročito u okviru zelene i digitalne tranzicije od koje se očekuje da gospodarstva država članica učini otpornijima i spremnijima za budućnost, ali i pomogne im da brže i djelotvornije prevladaju posljedice pandemije.

3.2. EGSO je duboko zabrinut zbog gospodarskih posljedica pandemije u državama članicama, posebice zbog porasta stope nezaposlenosti, koja u nekim južnim državama članicama EU-a iznosi i do 33 % među mladima, kao i porasta siromaštva.

3.3. EGSO se slaže s time da se čini da pandemija predstavlja „najgori gospodarski šok od Velike depresije, s pogubnim posljedicama za milijune naših građana i poduzeća, i naravno, s potencijalom za povećanje gospodarske i socijalne neravnoteže – rizik od Velike fragmentacije” ⁽¹¹⁾.

3.4. EGSO je već naglasio da nedavni gospodarski razvoj „nije ravnomjerno raspoređen u cijelom EU-u i europodručju te da napredak u konvergenciji i dalje nije zadovoljavajući. Održivost ostaje sve složeniji izazov za EU” ⁽¹²⁾.

3.5. EGSO smatra da se „Europske integracije nalaze [se] na raskršću. Pouka iz nedavne dugotrajne gospodarske krize i dubokih društvenih ožiljaka koje je ostavila u nekoliko država članica jest da odsustvo gospodarske i socijalne konvergencije među državama članicama i regijama predstavlja prijetnju političkoj održivosti europskog projekta i svim koristima koje je on donio europskim građanima” ⁽¹³⁾.

3.6. EGSO smatra da „[j]aćanje konkurentnosti europskog gospodarstva, odnosno njegove sposobnosti da poveća produktivnost i životni standard na održiv način, pri čemu istodobno treba postati klimatski neutralno, među ostalim uz pomoć istraživanja, razvoja te brojnijih i boljih vještina za radnu snagu, treba biti povezano s tim inicijativama.” ⁽¹⁴⁾

3.7. EGSO smatra da „[r]azvijanje otpornosti gospodarstva i tržišta rada uz gospodarsku, socijalnu, okolišnu i institucionalnu održivost trebalo bi biti načelo za usmjeravanje politika koje će poticati uzlaznu konvergenciju i pravednost pri prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo (odnosno gospodarstvo obilježeno ravnotežom između emisije i apsorpcije stakleničkih plinova), uz istodobno upravljanje izazovima koje predstavljaju digitalizacija i demografske promjene” ⁽¹⁵⁾. Nadalje, EGSO podržava poziv na to da se Europska unija obveže na postizanje ugljične neutralnosti do 2050. i da, u skladu s tim, prilagodi svoj cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. U Izvješću o raskoraku u smanjenju emisija za 2019. sastavljenom u sklopu Programa UN-a za zaštitu okoliša (UNEP) navedeno je da je globalne emisije potrebno smanjiti za 7,6 % godišnje, počevši odmah, kako bi se globalno zagrijavanje ograničilo na 1,5 °C. Time bi se postigao cilj globalnog smanjenja od barem 68 % do 2030.

⁽¹⁰⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, COM(2020) 408 final, 28.5.2020.

⁽¹¹⁾ Izjava povjerenika Gentilonija na konferenciji za novinare o Mehanizmu za oporavak i otpornost, Priopćenje Europske komisije za medije, 28. svibnja 2020.

⁽¹²⁾ SL C 47, 11.2.2020., str. 106.

⁽¹³⁾ SL C 353, 18.10.2019., str. 23.

⁽¹⁴⁾ *Idem.*

⁽¹⁵⁾ *Idem.*

3.8. Stoga se EGSO slaže da bi glavni cilj Mehanizma trebao biti:

1. promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije;
2. ublažavati socijalne i gospodarske posljedice krize; i
3. podupirati zelenu i digitalnu tranziciju u cilju postizanja klimatski neutralne Europe do 2050., čime bi se pridonijelo obnovi potencijala rasta gospodarstava država članica nakon krize prouzročene bolešću COVID-19, potaknulo otvaranje radnih mjesta i promicao održivi rast.

3.9. EGSO želi naglasiti da ta ulaganja i reforme trebaju biti usredotočeni na izazove i potrebe za ulaganjima u vezi sa zelenom i digitalnom tranzicijom, time osiguravajući održiv oporavak.

3.10. Sada je općepriznato da zelene stimulativne politike imaju prednosti u usporedbi s tradicionalnim fiskalnim poticajima te da i klimatski pozitivne politike pružaju superiorna gospodarska obilježja. Zeleni građevinski projekti, kao što su naknadna ugradnja izolacije ili infrastruktura za obnovljivu energiju, mogu omogućiti veće multiplikacijske učinke zahvaljujući smanjenju dugoročnih troškova za energiju i „domino” učinka na šire gospodarstvo.

3.11. EGSO se slaže s time da je – uz usmjeravanje sredstava u kontroliranje epidemije i u relevantna biomedicinska istraživanja te ulaganje u sigurnost granica, sigurna putovanja i sigurnu trgovinu – sada vrijeme da financijske institucije i vlade prihvate i taksonomiju EU-a za održiva ulaganja (2019.), postupno ukinu fosilna goriva korištenjem postojećih tehnologija za obnovljivu energiju, preusmjere subvencije s fosilnih goriva na zelene i pametne infrastrukturne projekte za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, ulažu u kružna i niskougljična gospodarstva, prijeđu s industrijske na regenerativnu poljoprivredu i ulažu u sigurnost hrane, promiču europske lance opskrbe, smanjuju potrebu za prometom i do kraja iskoriste mogućnosti digitalne revolucije, istodobno osiguravajući sigurnost IKT mreža. ⁽¹⁶⁾

3.12. EGSO se slaže s Međunarodnom agencijom za energiju da tranzicija prema čistoj energiji može pomoći u pokretanju europskog gospodarstva uz pomoć ambicioznog plana za otvaranje novih radnih mjesta i ciljeva na području klimatskih promjena putem modernizacije energetske sustava. S obzirom na to da vlade izravno ili neizravno pokreću više od 70 % globalnih ulaganja u energiju, u ovom vremenu krize njihovo je djelovanje važnije nego ikad prije. Osnove politike mogu aktivno usmjeriti ulaganja u vezi s energijom u održivijem smjeru, a energetske učinkovitost, obnovljivu energiju i baterijsko skladištenje pretvoriti u okosnicu gospodarskog oporavka. Potrebno je dati prednost programima poticaja u energetskim industrijama kako bi se poduprla postojeća radna snaga, otvorila nova radna mjesta i potaknulo smanjenje emisija. Međunarodna agencija za energetiku ⁽¹⁷⁾ savjetuje: „Gradite na onome što već imate i razmišljajte u velikim razmjerima”. Najjednostavnije je proširiti politike s postojećim pravnim i institucionalnim strukturama.

3.13. EGSO se u potpunosti slaže s time da bi Mehanizam uspostavljen predmetnom uredbom trebao pridonijeti uključivanju djelovanja u području klime i okolišne održivosti u sve politike i programe te postizanju općeg cilja da 25 % rashoda proračuna EU-a bude namijenjeno postizanju klimatskih ciljeva.

3.14. EGSO se odlučno zalaže za to da se Mehanizam treba temeljiti uglavnom na pružanju bespovratne financijske potpore kako bi se zemljama, posebice onima s manjim prihodima po glavi stanovnika i visokom nezaposlenošću, pomoglo da se na odgovarajući način nose s teškim gospodarskim učincima pandemije, dok bi zajmovi trebali služiti samo kao dopuna nepovratnoj potpori te imati duga razdoblja dospijeca i povoljne kamatne stope koje Unija uživa.

⁽¹⁶⁾ Koundouri, P., *Never Waste a Good Crisis: For a Sustainable Recovery from COVID-19* (Nikada ne propustite priliku koju donosi dobra kriza: održivi oporavak od bolesti COVID-19), travanj 2020.

⁽¹⁷⁾ Međunarodna agencija za energetiku: <https://www.iea.org/>

3.15. EGSO podupire namjeru Komisije da iskoristi sav potencijal proračuna EU-a za mobilizaciju ulaganja i pružanje pojačane financijske potpore u ključnim prvim godinama oporavka, i to kombinacijom donošenja hitnog Europskog instrumenta za oporavak u iznosu od 808 984 090 milijuna EUR (u tekućim cijenama) i povećanog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027.

3.16. EGSO poziva na „daljnju provedbu djelotvornih strukturnih reformi s dobro usmjerenim strategijama ulaganja”⁽¹⁸⁾.

3.17. EGSO se slaže s uspostavljanjem samostalnog Instrumenta za tehničku potporu dostupnog svim državama članicama kao zamjene za Program potpore strukturnim reformama (SRSP)⁽¹⁹⁾.

4. Priprema nacionalnih planova za oporavak i otpornost, podnošenje, ocjena i rokovi

4.1. EGSO vjeruje da se sredstva Mehanizma moraju što brže rasporediti državama članicama, koje bi ih zatim trebale učinkovito iskoristiti kako bi se prednosti Mehanizma iskoristile u najvećoj mogućoj mjeri.

4.2. Države članice trebale bi pripremiti nacionalne planove za oporavak i otpornost kojima se određuje plan reformi i ulaganja za sljedeće četiri godine.

4.3. EGSO smatra da bi se ti planovi trebali baviti glavnim izazovima s kojima su suočene države članice, kako je utvrđeno u europskom semestru, u područjima kao što su konkurentnost, produktivnost, obrazovanje i vještine, zdravlje, zapošljavanje te ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija. Oni bi trebali osigurati i da se ta ulaganja i reforme na odgovarajući način usmjere na izazove povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom kako bi se stvorila radna mjesta i održiv rast, a Unija učinila otpornijom.

4.4. EGSO smatra da je potrebno ojačati postojeći okvir za pružanje potpore malim i srednjim poduzećima te im pružiti izravnu financijsku potporu putem inovativnih alata kako bi ih se zaštitilo od bankrota.

4.5. Sve najavljene mjere, a posebno one kojima se pruža financijska potpora, trebalo bi popratiti jasnim informacijama koje pogoduju poslovanju o tome koja se vrsta potpore pruža, kako MSP-ovi mogu djelotvorno pristupiti različitim postojećim financijskim instrumentima EU-a, kome se mogu obratiti na razini EU-a ako imaju pitanja, koja nacionalna tijela sudjeluju u usmjeravanju sredstava, kojim nacionalnim akterima se MSP-ovi mogu obratiti, koja je uloga nacionalnih banaka i koje su njihove obveze itd.

4.6. EGSO vjeruje da bi se u tom procesu trebala ozbiljno uzeti u obzir uloga i stavovi socijalnih partnera i organizacija civilnog društva.

4.7. EGSO je već predložio da se „uvede pravilo prema kojemu se državi članici financijska sredstva dodjeljuju isključivo pod uvjetom da je pri donošenju odluka o paketima višegodišnjih obveza za provedbu reformi u potpunosti usvojila primjenu načela partnerstva s istinskim uključivanjem socijalnih partnera i civilnog društva”⁽²⁰⁾. Primjena načela partnerstva od presudne je važnosti za osiguravanje provedbe reformi zasnovanih na dokazima i povezanih sa stvarnim stanjem gospodarstva određene države članice”⁽²¹⁾.

4.8. EGSO se slaže s time da bi Komisija trebala ocjenjivati planove na temelju transparentnih kriterija, posebice, među ostalim: očekuje li se da će se planom djelotvorno svladati izazovi utvrđeni u **postupku europskog semestra**, pridonosi li plan jačanju potencijala rasta te ekonomske i socijalne otpornosti države članice te pridonosi li jačanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije; sadrži li plan mjere koje su relevantne za zelenu i digitalnu tranziciju; i je li procjena troškova koju je dostavila država članica razumna i vjerodostojna te je li proporcionalna očekivanom učinku na gospodarstvo.

4.9. EGSO smatra da bi pri dodjeli sredstava trebalo uzeti u obzir i kriterije konvergencije⁽²²⁾.

⁽¹⁸⁾ SL C 47, 11.2.2020., str. 106.

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2017/825 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi Programa potpore strukturnim reformama za razdoblje od 2017. do 2020. i o izmjeni uredbi (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 1305/2013 (SL L 129, 19.5. 2017., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Delegirana Uredba Komisije (EU) br. 240/2014 od 7. siječnja 2014. o europskom kodeksu ponašanja za partnerstvo u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova (SL L 74, 14.3.2014., str. 1.).

⁽²¹⁾ SL C 237, 6.7.2018., str. 53.

⁽²²⁾ *Idem*.

4.10. EGSO smatra primjerenim da bi:

1. financijska potpora i relevantne mjere koje su poduzele države članice u okviru Mehanizma trebale biti pojačano financirane do kraja 2024., a u pogledu bespovratne financijske potpore, najmanje 60 % ukupnog iznosa trebalo bi dodijeliti do kraja 2022.;
2. države članice trebale podnijeti planove za oporavak i otpornost najkasnije do 30. travnja, u obliku zasebnog priloga svojim nacionalnim programima reformi;
3. države članice trebale biti u mogućnosti podnijeti nacrt plana, zajedno s nacrtom proračuna za narednu godinu, 15. listopada prethodne godine;
4. preostale godine, od 2024. do kraja VFO-a (2027.), Komisija i države članice trebale iskoristiti za poticanje provedbe relevantnih mjera na terenu i postizanje očekivanog oporavka u relevantnim gospodarskim i socijalnim sektorima te promicanje otpornosti i konvergencije.

4.11. EGSO naglašava da je potrebno predvidjeti dovoljno vremena da bi se ciljevi projekta povezanih s Mehanizmom djelotvorno provedli i ostvarili. EGSO usto skreće pozornost na opasnost od toga da taj plan, u slučaju da prevlada stajalište da se on provodi u kratkom razdoblju, u konačnici neće biti uspješan u ostvarivanju zadanih ciljeva.

4.12. EGSO naglašava potrebu za brzom i djelotvornom koordinacijom djelovanja između Europske komisije, Europskog parlamenta i Europskog vijeća kako bi se izbjegla kašnjenja koja bi mogla ugroziti postizanje ciljeva Mehanizma. Od država članica zahtijeva se neposredan i cjelovit odgovor s obzirom na kratko razdoblje u kojem treba pripremiti i dovršiti razne projektne planove. Države članice trebale bi usko surađivati s Europskom komisijom pri odobravanju, nadziranju i osiguravanju uspješnog dovršetka projektnih planova podnesenih u okviru Mehanizma. Podnošenje, odobravanje, nadgledanje i dovršavanje projekata moglo bi se ubrzati aktivnim uključivanjem savjetodavnih tvrtki iz privatnog sektora s globalnim iskustvom u relevantnim područjima.

4.13. EGSO još jednom naglašava potrebu za razmjenom najboljih praksi u EU-u i za ubrzavanjem birokratskih postupaka u vezi s dodjelom i isplatom raspoloživih sredstava, pri čemu bi Europska komisija pružala potrebnu tehničku potporu ⁽²³⁾.

5. Instrument za tehničku potporu

5.1. EGSO zagovara kontinuirane strukturne reforme usmjerene na socijalni i gospodarski razvoj, uključujući izgradnju institucionalnih kapaciteta za poboljšanje administrativne kvalitete. Takve bi reforme trebale biti specifične za pojedinu zemlju i uživati demokratsku potporu, pri čemu je potrebno izbjegavati jedinstveni pristup za sve države članice ⁽²⁴⁾.

5.2. EGSO se slaže s time da bi se Instrumentom za tehničku potporu trebalo nastojati pomoći nacionalnim tijelima država članica koje podnose zahtjev u svim fazama ili u pojedinim fazama postupka reforme.

5.3. EGSO ističe da je Instrumentom za tehničku potporu potrebno podupirati vlasti država članica u njihovim naporima da osmisle reforme u skladu s vlastitim prioritetima te da ojačaju svoj kapacitet za razvoj i provedbu politika i strategija reformi, kao i da iskoriste dobre prakse i primjere drugih država članica.

5.4. EGSO se slaže s time da Instrument za tehničku potporu može djelovati kao djelotvorna dopuna paketima mjera koje je predložila Komisija u svrhu saniranja gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID-19.

Bruxelles, 16. srpnja 2020.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER

⁽²³⁾ *Idem.*

⁽²⁴⁾ *Idem.*